

проблемы России. (Что может и чего не может дать демократия). În: Общественные науки и современность (ОНС). Москва, Наука, 2005, № 2, p. 26-28.

4. Лебедева Н.Н., Туманянц К.А. Препятствия модернизации в современной России. Москва, Общественные науки и современность, № 1, 2012, p.16.

5. Карцев Е.А. Социально-культурные предпосылки инновационного развития. Москва: Философские науки, 2010, № 9, p. 25.

6. Cotic Viorel. Etnocomponentul moldo-român în contextul proceselor etnopolitice contemporane din Ucraina În: Autoreferatul tezei de doctor în Științe politice. Chișinău, 1998, p. 15-18.

7. Documentele Consfăturii de la Copenhaga (p.32); ale Conferinței privind dimensiunea umană din 29 iunie 1980 la care Moldova a aderat la 10 septembrie 1991.

8. Reuniunea privind mediul și dezvoltarea durabilă în regiunea Carpa-to-Dunăreană (3 mai 2001).

9. [http:// Dnister.eu/atride/Show/3](http://Dnister.eu/atride/Show/3), 2februarie, 2012.

10. Proiectul moldo-român ”Gazoductul Iași-Ungheni ”, 2014.

SEMNIFICAȚIA CONCEPTULUI DE CULTURĂ ÎN EXISTENȚA SOCIALĂ

Luis Serdeșniuc, doctorand

Școala Doctorală a Universității de Stat „Dimitrie Cantemir”

SIGNIFICANCE OF THE CONCEPT OF CULTURE IN SOCIAL EXISTENCE

In this article an attempt is made to study the meaning of the concept of culture, and on this background to understand its role in existence social. The author analyzes the definition of culture based on the literature from an interdisciplinary perspective. Next, it refers to culture that must be perceived as a set of spiritual skills as it presupposes a process of assimilation and subjective subjection of values. It is noted that culture shapes human personality, as culture conveys behavioral patterns, social attitudes, acquired and learned reactions, the entire history of man as a social being. At the same time, it is emphasized that culture preserves the social and cognitive experience, holds

the forms in which the self-consciousness of a society is expressed, develops and maintains the mechanisms by which human creation is asserted.

A defini cultura înseamnă a caracteriza însăși condiția umană, în unitatea și varietatea ei, în încercările nesfârșite de a crea, de a lăsa posterității valori inestimabile. Prin cultură, omul își depășește mediul de existență și îi oferă sens vieții sale. În literatura de specialitate există peste 200 de definiții a culturii, dar nu găsim o definiție standard a ei. În această ordine de idei, ne raliem opiniei lui Abraham Moles, care susține că cultura se pretează la o „definiție deschisă oricând susceptibilă de corecturi și adăugiri” [6, p.45].

Conceptul de cultură poate fi definit folosindu-ne de o perspectivă interdisciplinară care ar putea descifra articulația diverselor sale aspecte și implicațiile socio-umane. De aceea, numai printr-o privire de ansamblu în toate sferele vieții sociale și cu aportul tuturor disciplinelor științifice ce studiază acest fenomen social specific, ne putem face o idee completă în legătură cu ceea ce reprezintă de facto cultura.

Cultura apare ca un ansamblu de limbaje, simboluri și semnificații care sunt integrate într-un amplu și complex proces de comunicare. Cel care îi acordă tonalitate și culoare acestei totalități este omul, interesat mereu de tot ceea ce-l înconjoară.

În acest sens, Edgar Morin afirmă că „omul este o ființă culturală prin natură pentru că este o ființă naturală prin cultură” [7, p.100]. Prin urmare, cultura este un fel de a doua natură a omului, o natură secundară, apărută prin îmbogățirea naturii primordiale fără însă a vorbi de o ruptură radicală între cele două realități. Ele se combină permanent în ființa umană.

Pentru om, cultura reprezintă mediul specific de existență. Ea delimitează un domeniu existențial, caracterizat prin sinteza dintre obiectiv și subiectiv, dintre real și ideal. Cultura definește în mod sintetic modul uman de existență și constituie simbolul forței creatoare a omului. Totodată, cultura reprezintă un adevărat sistem de valori.

Savanții au căutat tot felul de definiții și de explicații care să stabilească sfera în care se mișcă cultura ca realitate sau concept. Pentru a surprinde mai bine acest aspect, trebuie să efectuăm o apreciere legată de latura materială și cea spirituală a creației întrucât ele reprezintă laturile constitutive ale vieții umane. Componenta materială a culturii, care este exprimată, de obicei, prin termenul de civilizație, cuprinde mijloacele și valorile care asigură reproducerea materială a vieții sociale, adică procesele existenței

sociale. O altă parte componentă a culturii este cea spirituală, ce cuprinde sistemele de valori în care se cristalizează eforturile de cunoaștere, atitudinile și reacțiile omului în contact cu ceea ce îl înconjoară. De obicei, acestea îmbracă forma unor sisteme ca filosofia, arta, mitologia, religia, morala, dreptul, etc.

Termenul de cultură a fost preluat de mai toate limbile moderne din limba latină, unde cuvântul cultură avea atât înțelesul de cultivare a pământului, cât și pe cel de cultivare a spiritului. Prin cultură se avea în vedere atât ideea de transformare a naturii exterioare omului, cât și a facultăților naturale ale omului, pe care educația le poate transforma din potențialități în realități. Astfel, termenul trece în sfera largă a educației care urmărește formarea spiritului și a sufletului, instruirea și modelarea personalității pe baza cunoștințelor și a experienței personale.

Conceptul de cultură a început să fie utilizat tot mai frecvent în decursul sec. al XIX-lea, odată cu formarea noilor științe sociale. El a fost asociat cu cel de civilizație, impus încă din sec. al XVIII-lea, pentru a semnifica progresul cunoașterii și al societății pe baza extinderii gândirii raționale și a mijloacelor tehnice. Pe măsură ce a obținut o utilizare frecventă în disciplinele sociale, noțiunea de cultură a căpătat semnificații foarte largi. Astfel, cultura a fost considerată ca un factor definitoriu al existenței umane, ca element indispensabil al realității sociale.

Cercetările din sec. al XIX-lea au condus la cristalizarea unei prime definiții elaborată de antropologul E. Tylor. Acest savant englez pornește de la studiul culturilor primitive pentru a ajunge la o generalizare care înglobează în conceptul de cultură toate manifestările de viață ale unui popor, începând cu mitologia, limbajul, riturile, ceremoniile, simbolurile, cunoștințele, până la instituțiile și formele de organizare socială. Această definiție, E. Tylor a văzut-o ca un „ansamblu complex ce include cunoașterea, credințele, arta, morala, dreptul, tradițiile și orice alte producții și modalități de viață create de omul ce trăiește în societate.”[11, p.682].

În lucrarea, *Primitive culture*, în capitolul I, Știința despre cultură, E. Tylor enunță și alte forme ale culturii: îmbrăcămintea, uneltele, armele, dreptul de proprietate și căsătoria, învățătura morală și religioasă, pentru ca în capitolul II: Dezvoltarea culturii, să afirme că: „recensământul tuturor faptelor vieții obișnuite ale unui popor reprezintă acel întreg pe care îl numim cultură.”[12, p.104] Odată cu aceste idei, paralel cu dezvoltarea stud-

ierii realităților legate de cultura, se observă o proliferare extraordinară a semnificațiilor termenului, chiar dacă au apărut nenumărate ambiguități și confuzii.

Definițiile culturii s-au multiplicat la începutul sec. al XX-lea, când diverse științe sociale au început să cerceteze în mod aplicativ fenomenul cultural, pornind de la: spirit/materie, subiectiv/obiectiv, valori/fapte, creații spirituale/bunuri materiale, tradiție/inovație, particular/universal, etc.

În acest sens, Aurelian Bondrea definea cultura ca: „totalitate de valori materiale și spirituale ale omenirii ajunse la un anumit prag al dezvoltării, produse ale cunoașterii și practicii umane create, transmise și asimilate în procesele social-istorice” [2, p.95]. După Alexandru Tănase [9, p.13], putem înțelege cultura punând-o în corelații cu cel puțin patru sisteme de referință: natură, societate, conștiința individuală/socială și personalitatea umană.

În opinia lui Ovidiu Drîmba, cultura include în sfera ei atitudinile și actele privitoare la spirit, la intelect. Sferei culturii îi aparțin „datinile și obiceiurile, credințele și practicile religioase, divertismentele, operele de știință, filosofie, literatură, muzică, arhitectură, pictură, etc.”[3, p.6]. Totodată, cultura reprezintă o interpretare a lumii, o lectură și o apreciere a existenței, un mod de a traduce experiența în limbaje simbolice.

Importanța ei ca ansamblu, indiferent de modalitățile de abordare, nu poate fi pusă la îndoială. În acest sens, Lucian Blaga, afirma că omul nu poate evada din sfera culturii întrucât i-ar afecta calitatea de om: „Exodul din cultură ar duce la abolirea umanității ca regn” [1, p.410]. Prin urmare, existența umană constituie o existență culturală, cu tot ceea ce implică această condiție.

Literatura din domeniu, reiese și din faptul că cultura poate fi percepută și ca un ansamblu de deprinderi sufletești întrucât presupune un proces de asimilare și trăire subiectivă a valorilor. Însă, aceste deprinderi și stări ale conștiinței sociale și individuale se exprimă în opere, în conduite și practici sociale.

În raport cu personalitatea umană, cultura reprezintă tot ceea ce omul a căpătat în calitatea lui de membru al unui grup social. Ea reprezintă un sistem de idei, de obiceiuri, habitudini, modele comportamentale și reacții caracteristice pentru modul de viață al unei societăți. Fiind un rezultat al aspirației de cunoaștere a lumii, un mecanism de adaptare în lupta pentru existență, cultura constituie „numele colectiv pe care îl dăm diverselor creații ale omului” [5, p.317].

Cercetătorul Eduward Sapir, consideră că nucleul semantic al conceptului de cultură se referă la un „ansamblu de atitudini, de viziuni asupra lumii și de trăsături specifice de civilizație care conferă unui popor anumit locul său original în lume” [8, p.329]. În același timp, Al. Tănase, oprindu-se cu interes asupra aceuiași subiect, a privit cultura ca un dialog al omului cu lumea, dialog care implică: un progres interior al omului pentru cunoaștere de sine și pentru desăvârșirea spirituală, precum și o creștere a puterii sale asupra lucrurilor [10, p.150-151]. Din păcate, lumea modernă pune accent în special pe cel din urmă aspect, nefiind interesată de vreo realizare interioară, spirituală. Acest minus se impută în mod special dezvoltării fără precedent a tehnicii, a mijloacelor materiale.

Așadar, prin cultură se modelează personalitatea umană, întrucât cultura transmite modele comportamentale, atitudini sociale, reacții dobândite și învățate, întreaga istorie al omului ca ființă socială. Totodată, cultura păstrează experiența socială și cognitivă, deține formele în care se exprimă conștiința de sine a unei societăți, elaborează și întreține mecanismele prin care se afirmă creația umană.

Prin urmare, cultura nu este ceva adiacent condițiilor materiale, nu este un lux, ci o latură indispensabilă a existenței umane, un sistem de creații care răspund unor cerințe existențiale concrete. Cultura reprezintă un patrimoniu al valorilor, un univers axiologic în care omul își dobândește demnitatea sa. În cultură omul se întâlnește mereu cu sine însuși [4, p.118-119].

În concluzie, putem constata faptul că am încercat să surprindem doar câteva definiții, opinii și idei legate de conceptul de cultură, în scopul de a înțelege rolul și implicațiile ei în existența socială.

Bibliografie

1. Blaga, L. Trilogia valorilor. București: Ed. Humanitas, 2014. 490 p.
2. Bondrea, A. Sociologia culturii. Ed. a V-a. București: Ed. Fundației „România de mâine”, 2006. 320 p.
3. Drâmba, O. Istoria culturii și civilizației, vol. 1. București: Ed. Vestala și Saeculum I.O., 2001. 323 p.
4. Heisenberg, W. Pași peste graniță. București: Ed Politică , 1977. 279 p.
5. Krishna, D. Cultura. În: Interdisciplinaritatea și științele umane. București: Ed. Politică, 1986, p. 312-319.
6. Moles, Ab. Sociodinamica culturii. București: Ed. Științifică, 1974. 245 p.
7. Morin, Ed. Le paradigme perdu: la nature humaine. Paris: Seuil,

1973. 253 p.

8. Sapir, Ed. Anthropologie. Paris: Editions de Minuit, 1967. 209 p.

9. Tănase, Al. Cultură și religie. București: Ed. Politică, 1973. 160 p.

10. Tănase, Al. Cultură și civilizație. București: Ed. Politică, 1977. 360 p.

11. Tylor, E.B. Cultura primitivă. În: Bonte, P.; Izard, M. Dicționar de etnologie și antropologie. Iași: Ed. Polirom, 1999, p. 682.

12. Tylor, E.B. Cultura primitivă. În: Frigioiu, N. Politologie și doctrine politice. București: Ed. Economică, 2001, p. 103-114.

DINAMICA CALITĂȚII VIEȚII ÎN REABILITAREA OSTEOARTROZEI ARTICULAȚIILOR PORTANTE

Anișoara Cimil, doctorand

Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”

THE QUALITY OF LIFE DYNAMICS IN THE REHABILITATION OF OSTEOARTHRITIS OF SUPPORTING JOINTS

Osteoarthritis of the supporting joints (hip and knee) are ranked 1-st in the hierarchical structure of adult orthopedic disabilities, as a result of frequent traumas and biomechanical particularities, often resulting in locomotor sequelae. Locomotor disability affects the medical and social independence of patients with osteoarthritis of the supporting joints, so their rehabilitation is a social priority. In the retrospective study was effectuated a statistical analysis of clinical and paraclinical data extracted from 108 medical records of patients treated of gonarthrosis and 75 patients treated of coxarthrosis. A dynamic quantification of functional parameters was performed based on the results of these patients through index quality of life. This statistical analysis provided results of treatment dispersed in 2 groups: of maximum and average curative efficacy. The application of the predictive statistical method proposed by the author Afifi allowed the deduction of a rule as a criterion of discrimination and the assignment of a new element to one of the two groups of results of the curation, with the highest accuracy, offering the possibilities of assessing the prognostic criteria of the Curative Results, according to the importance of the functional parameters value.

Introducere. Conform Raportului OMS din 2012 maladiile degenerative ale aparatului locomotor reprezintă a opta cauză de dizabilitate în